

Kaupunginhallitus
Kaupunginvaltuusto

§ 35
§ 16

10.02.2020
09.03.2020

Työllisyyden kuntakokeiluun osallistumisesta päättäminen

383/14.07.01/2019

KAUPHALL 10.02.2020 § 35

Työllisyys- ja turvallisuuspäällikkö Pekka Mansikkamäki

Pääministeri Marinin hallitusohjelmaan liittyen käynnistetään keväällä 2020 työllisyyden kuntakokeilut. Ylöjärven kaupunginhallitus päätti 11.11.2019 § 305 kokeiluun hakeutumisesta osana Pirkanmaan kuntien yhteistä hakemusta. Samassa yhteydessä hyväksyttiin työllisyyden kuntakokeilua koskeva Pirkanmaan kuntien välinen aiesopimus ja yhteisistä toiminnoista aiheutuvien kustannusten jakamista koskeva sopimus liitteineen.

Työ- ja elinkeinoministeriö vahvisti 5.12.2019 Pirkanmaan kuntien valinnan kokeilun jatkovalmisteluun. Pirkanmaan jatkovalmistelun strategisena viitekehyksenä toimii kokeiluhakemus. Lopullisesti kokeilualueista päättää eduskunta kokeilulain hyväksymisen yhteydessä keväällä 2020.

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden alueellista tarjoamista koskevasta kokeilusta (kokeilulaki) julkaistiin kommentoitavaksi 20.12.2019 (liite 1). Työ- ja elinkeinoministeriö järjesti 17.1.2020 hallituksen esitysluonnokseen liittyvän kuulemistilaisuuden. Luonnosta hallituksen esitykseksi on ollut mahdollista kommentoida Ota kantaa –palvelussa 24.1.2020 asti. Kommentteja käytetään hallituksen esityksen työstämisessä ja viimeistelyssä. Tampereen kaupunki on antanut pormestarin päätöksellä (23.1.2020 § 11) kirjallisen lausunnon luonnoksesta hallituksen esitykseksi (liite 2). Lausunnossa otettiin huomioon muiden Pirkanmaan kuntien kommentit sekä Kuntaliiton ja muiden suurten kaupunkien vastaavat lausunnot.

Annetussa lausunnossa todetaan, että Tampere pitää hyvänä, että kokeilulain keinoin annetaan halukkaille kunnille mahdollisuus osallistua julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden tuottamiseen. Laki mahdollistaa kunnille toimivallan työllisyydenhoitoon kokeilulaissa määritellyn asiakaskohderyhmän osalta sekä pääsyn TE-hallinnon asiakastietojärjestelmään. Lisäksi lausunnossa todetaan, että kokeilulakiesitysluonnoksen pykälätekstit ovat hyväksyttävissä. Sen sijaan lakiesitysluonnoksen yleis- ja yksityiskohtaisissa perusteluissa on kirjauksia, joihin toivotaan muutoksia. Tampereen lausunnossa keskeisimpinä huomioina esitetään mm. että kokeilun tavoitteet tulisi

kertoa selkeämmin ja pitkälle tulevaisuuteen ulottuvina. Kysymyksessä on jo kolmas kuntakokeilu. Hallitusohjelman kirjausten ja Tampereen näkemyksen mukaan palvelurakennemuutoksessa tulisi päästä pysyvämpiin ratkaisuihin ja kuntien roolia työllisyyspalveluiden järjestämisessä selkiyttää. Kokeilulain perusteissa järjestämisvastuun käsite tulisi määritellä sen mukaisena kuin järjestämisvastuu yleensä käsitetään.

Kaupunginhallituksen päätöksen 11.11.2019 § 305 perustelutekstissä todettiin, että kokeilujen kaikki reunaehdot ja kunnille valtiolta siirtyvä resursointi eivät hakeutumispäätöstä tehtäessä olleet tiedossa. Jotta kunnat voivat sitovasti päättää työllisyyden kuntakokeiluun osallistumisesta ja kokeilusta johtuvien vastuiden vastaanottamisesta, hakeutumispäätöksen perustelutekstissä edellytettiin seuraavien periaatteiden ja suunnitelmien riittävän tarkkaa määrittelyä ennen lakiehdotuksen lausuntomenettelyä: kokeilun resursoinnin ja ELY-keskusten kanssa tehtävän hankintayhteistyön periaatteet, tarkennukset kunnan ja valtion työnjaosta työttömyysturvatehtävissä ja -neuvonnassa, työnhakijaksi ilmoittautumista koskevan prosessin sujuvuuden takaaminen TE-toimiston ja kokeilualueiden välillä sekä TE-toimistojen työnantajayhteistyön kohdentuminen kokeilualueiden asiakkaille.

Kokeilun resursointi

Kuntaliitto ja kuusi suurinta kaupunkia ovat neuvotelleet työ- ja elinkeinoministeriön, TE-toimistojen ja ELY-keskusten edustajien kanssa TE-toimistojen henkilöstöressien jakoperusteista. TEM on tehnyt erilaisia laskentamalleja ja vaihtoehtoja kokeiluihin siirtyvien henkilötyövuosien osalta. Jakoperusteissa on pyritty huomioimaan sekä kokeilualueiden että TE-toimistojen toimintaedellytykset kokeilujen käynnistyessä. Jakoperusteissa on otettu huomioon mm. siirtyvän asiakaskunnan palvelutarpeet, kokeilukuntien ja TE-hallinnon välinen lainsäädännöllinen työnjako kokeilussa, yritys- ja työnantajapalvelujen järjestäminen koko maakunnan alueella sekä työttömyysturvaan liittyvä kokeilualueille jäävä työ.

Valtakunnallisesti asiaa valmisteleva työryhmä on 7.1.2020 kokouksessaan päättänyt esittää resurssijakoa liitteenä olevan mallin mukaisesti (liite 3). Tämän mallin voidaan katsoa olevan kokeilukunnille esitetyistä vaihtoehdoista paras. Mallissa Pirkanmaan kokeilualueelle olisi siirtymässä 126,0 henkilötyövuotta (htv), josta Tampereen osuus on 79,7 htv:ä. Ylä-Pirkanmaan osuus on 4,0 htv:ä, Länsi-Pirkanmaan osuus 8,0 htv:ä, Etelä-Pirkanmaan osuus 9,8 htv:ä ja Tampereen kehyskuntien osuus 24,5 htv:ä, josta Ylöjärven osuus olisi 4,6 htv:tä. Htv-luvut on laskettu vuoden 2018 tietojen mukaan ja ne tullaan viimeistään helmikuussa 2020

täsmäyttämään vuoden 2019 tietojen mukaan. TEM:stä saadun tiedon mukaan htv-luvut eivät tule täsmäytyksessä ainakaan laskemaan.

Kokeilun resursointia tullaan tarkastelemaan myös kokeilun aikana työryhmän yhdessä sopimien periaatteiden mukaisesti. Alueelliset luvut sisältävät vielä Tampereelle keskitettäväksi sovittujen palvelujen resursoinnin. Muilta osin henkilöstön tehtäväkuvat ja toiminta suunnitellaan alueilla kuntien välisenä yhteistyönä lakisääteisten tehtävien toimeenpano huomioiden. TE-henkilöstö on siirtymässä kokeilukuntien työnjohdon alaisuuteen virkamieslain 20 § mukaisesti säilyttäen virkasuhteensa TE-hallintoon. Siirtyminen perustuu siirtyvän henkilön, TE-toimiston ja vastaanottavan kunnan suostumukseen. Näillä näkymin yt-prosessi käynnistyy TE-hallinnossa helmikuun loppupuolella.

ELY-keskuksen kanssa tehtävän hankintayhteistyön periaatteet

Pirkanmaan kokeilun valmisteluryhmä on käynyt Pirkanmaan ELY-keskuksen kanssa neuvotteluja työllisyysmäärärahojen käytöstä kokeilun aikana. Hankintayhteistyön periaatteet on määritetty alueellisesti Pirkanmaalla. Vuodelle 2020 jo tehdyt julkisia työvoimapalveluja koskevat hankinnat (ammattillinen työvoimakoulutus, kotoutumiskoulutus, valmennus- ja asiantuntijapalvelut, muut hankinnat) ovat työllisyyskokeilun asiakkaiden käytössä. Palveluihin ohjaamisesta sovitaan myöhemmin tarkemmin. Tulevien hankintojen osalta ELY-keskus käynnistää valmistelu- ja suunnittelu-yhteistyön työllisyyskokeilun kanssa sovittavan aikataulun mukaisesti.

Kunnan ja valtion työnjako työttömyysturvatehtävissä ja -neuvonnassa

Kuntakokeilujen aikana on tarkoituksena, että TE-toimisto vastaisi työttömyysturvan perus- ja asiantuntijalausuntojen tekemisestä. Asiakasprosessin sujuvuuden kannalta selvityspyyntöjen teko on kokeilulaissa siirtymässä kunnille. Tämä on otettu huomioon kokeilun htv-resursoinnin laskentaperusteissa. Työttömyysturvatehtävien siirtoa TE-hallinnosta maksajille valmistella tällä hetkellä valtakunnallisesti, ja on mahdollista, että työnjakoon tulee muutoksia vuonna 2021.

Työnhakijaksi ilmoittautumisen sujuvuus

Tampere kaupunki on neuvotellut valtakunnallisen KEHA-keskuksen kanssa kokeilun kohderyhmään kuuluvien asiakkaiden siirrosta kuntiin säädettävän kokeilulain mukaisesti. Asiakkaat tullaan siirtämään tietokanta-script -siirtona tietojärjestelmässä asiakkaan

kotikunnan vastuulle. KEHA-keskuksen mukaan kokeilujen alussa asiakassiirrot vievät koko maassa noin kaksi viikkoa. Myös kokeilun aikana asiakaskohderyhmään kuuluvien asiakkaiden siirto tulee tapahtumaan tietojärjestelmän kautta. Kotikunta saa siirroista vastaanottoilmoituksen. Uudet työnhakija-asiakkaat ilmoittautuvat työnhakijoiksi TE-toimistoissa, joista asiakkaan palveluvastuun siirto asiakkaan kotikuntaan tapahtuu. Pääsääntöisesti asiakkaat ilmoittautuvat työnhakijaksi sähköisesti. Kolmannen maan kansalaiset ilmoittautuvat valtaosin paperilomakkeilla ja heidän asiakkuutensa TE-toimisto siirtää Tampereelle, jos kysymyksessä on kotoutumisvaiheessa oleva asiakas. Työnhakijaksi ilmoittautumisen sujuvuuden voidaan arvioida olevan uudessa Pirkanmaan työllisyyskokeilussa parempi ja tarkoituksenmukaisempi kuin vuosien 2017-2018 kokeilussa, mikäli KEHA:n kuvaama toimintamalli toteutuu.

TE-toimiston työnantajayhteistyön kohdentuminen kokeilualueiden asiakkaille

Työnantaja- ja yrityspalvelujen henkilöstöresursointi jää kokonaisuudessaan TE-toimistoille. TE-toimistot rakentavat kokeilukuntien kanssa yhteisen toimintamallin työnantaja- ja yrityspalvelujen osalta. Kokeilulaissa on määritelty yhteistyövelvoite kokeilukuntien ja TE-toimiston kesken. Toimintomalleja suunnitellaan parhaillaan sekä valtakunnallisesti että alueellisesti.

Yhteenvedona voidaan todeta, että kokeilun hakeutumispäätöksessä (KH 11.11.2019 § 305) edellytetyt kokeilun reunaehtojen tarkennukset on saatu ja ne ovat hyväksyttävissä.

Liitteet

1. Luonnos hallituksen esitykseksi kokeilulaki
2. Tampereen kaupungin lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi työllisyyden kuntakokeiluista
3. Työllisyyden kuntakokeilut htv-resurssit / TEM

Kaupunginjohtaja ehdottaa

Kaupunginhallitus päättää

1. että Ylöjärven kaupunki sitoutuu liitteenä 1 olevan hallituksen esitysluonnoksen mukaisesti julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden alueellista tarjoamista koskevaksi kokeilualueeksi.

Sitoutumisen ehtona on, ettei hallituksen esitys eduskuntakäsittelyssä syntyvine muutoksineen merkittävilta osin poikkea esitysluonnoksen sisällöstä, ja että kokeilun resursointiin, hankintayhteistyön periaatteisiin, työnjakoon

työttömyysturvatehtävissä, työhakijaksi ilmoittautumisen sujuvuuteen ja TE-toimiston työnantajayhteistyön kohdentumiseen koskeviin reunaehtoihin ei tule merkittäviä Ylöjärven kaupungin kannalta negatiivisia muutoksia valmistelun edetessä.

Tärkeänä kokeilun onnistumisen kannalta pidetään sitä, että liitteenä 2 olevassa Tampereen kaupungin pormestarin antamassa työllisyyskokeilulakiluonnosta koskevassa lausunnossa esitetyt ongelmakohdat huomioidaan ministeriön lopullista lakiesitystä annettaessa.

2. tarkastaa tämän pykälän kokouksessa ja
3. lähettää päätöksen edelleen kaupunginvaltuustolle tiedoksi.

Päätös Hyväksyttiin.

KAUPVALT 09.03.2020 § 16

Liitteet

1. Luonnos hallituksen esitykseksi kokeilulaki
2. Tampereen kaupungin lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi työllisyyden kuntakokeiluista
3. Työllisyyden kuntakokeilut htv-resurssit / TEM

Kaupunginhallitus ehdottaa

Kaupunginvaltuusto merkitsee päätöksen tiedoksi.

Päätös Hyväksyttiin.
